Cena 15 gr. ŁOWICZ. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.
№ 21 Dnia 19 maja 1935 r. Rok IV.

Życie Gromadzkie

„Biją razem wszystkie dzwony
Jak ludowe głosy,
Jęczą, kwilą,
Modlitwami rwą się przez niebiosy.
A nad niemi dzwon Zygmunta
Żałość górująca
Wszystko chłonie —
A to Ojczyzna płacząca..."

Kornel Ujejski.
(na „Pogrzeb Tadeusza Kościuszki").



Marszałek na łożu śmierci.

Gdy umilknie dzwon Zygmunta, gdy ścichnie płacz ludu polskiego, zgromadzonego na Dziedzińcu Wawelu, gdy w samotni krypty zostanie srebrna trumna, gdy zawrą się drzwi, wiodące do Grobów Królewskich—zgromadzone tam duchy powitają Przybysza, strudzone Jego ciało. Powitają Piasty i Jagiellony, powita Stefan Batory i Jan Sobieski, Tadeusz Kościuszko i Józef Poniatowski, Adam Mickiewicz i Juljusz Słowacki.

W ciszy wiecznej nocy spotkają się... Duch Odnowiciela i Wskrzesiciela Państwa, Duch Męża, który skupił w sobie wszystek ból i wszystką radość, całą moc woli i hart ducha, jaki przez tysiąclecie Polski gorzał w piersiach największych synów Ojczyzny — będzie rozmawiał z duchami swych wielkich poprzedników. Będzie wśród nich Ten, w którym zawarły się ideły Piastów i Jagielonów, odrodził genjusz wojenny Batorych i Sobieskich, tęsknota za wolnością Kościuszkich, duchowa siła Wieszczów. Ten, co wyprowadził naród z niewoli, tchnął weń wolę wolności, wskrzesił siłę zbrojną, zwyciężył. Ojciec Narodu i symbol nowej Polski.

Spełni się w tę noc, kiedy Józef Piłsudski spotka się z Królami, Wodzami, Wieszczami dawnej Polski, owa „unio mistica", którą my ledwo wyczuwać jesteśmy w stanie...

W tym dniu, kiedy ciało Józefa Piłsudskiego spocznie na Wawelu, pod wtór dzwonu Zygmuntowego biją miljony dzwonów... To serca nasze wtórują dźwiękom śpiżu... Serca dzieci polskich, zrodzonych już w wolnej Polsce, serca starców, pamiętające czasy niewoli, serca chłopów i robotników, serca żołnierzy, serca wszystkich nas...

Jesteśmy tam wszyscy w podwawelskim grodzie. Wszyscy pochylamy sztandary, by przedostały się przed Bramę Florjańską, wszyscy widzimy strzelistą wieżę kościoła Marjackiego, wszyscy wkraczamy na wzgórze Zamkowe, wszyscy stoimy nieruchomi na Dziedzińcu arkadowym Wawelu i wszyscy zstępujemy do podziemi, by być przy grobach Królów, Wieszczów, Wodzów.

Jesteśmy tam dziś wszyscy myślą i duszą. Ulatujemy na skrzydlach wyobraźni i jednoczymy się tam. Otaczamy tę srebrną trumnę oceanem naszych niewypłakanych łez i doznajemy tego widzenia, które objawiło się Józefowi Piłsudskiemu na Wawelu, kiedy kazał znieść do krypty ciało twórcy „Króla-Ducha", by „królom był równy":

Oto: „stoi na złomie, jak drogowskaz, olbrzymi głaz, świadczący o wielkiej prawdzie bytowania".

OBYWATELE!

Ojczyzna nasza spowita jest kirem żałoby po zgonie Wielkiego Wodza Narodu Józefa Piłsudskiego.

Jego zwłoki śmiertelne będą złożone na Wawelu wśród bohaterów narodowych, Króla Jana Sobieskiego, Tadeusza Kościuszki i Ks. Józefa Poniatowskiego, którzy miłość i poświęcenie dla Ojczyzny zapisali złotemi zgłoskami w dziejach Polski.

Jego Duch nieśmiertelny dzierżyć będzie nazawsze władzę hetmańską nad Narodem.

Pamięci Wielkiego Syna Polski hołd składać będą wszystkie pokolenia, szukając u grobu Jego światła prawdy, sumienia obywatelskiego, siły i hartu.

Mogiła Rycerza Niezłomnego stanie się najczystszą krynicą, z której czerpać będziemy wzory cnót obywatelskich, honoru i miłości Ojczyzny.

Miejscem pielgrzymek narodowych i świętym zniczem natchnienia będą najdroższe sercu Polaka prochy Wielkiego Wodza.

Uczcijmy w trwały sposób miejsce Jego wiecznego spoczynku, przekażmy następnym pokoleniom w spuściźnie wyraz naszej miłości i żalu po zgonie Marszałka, zostawmy trwały pomnik naszego przywiązania, naszej wdzięczności i żałoby po Wskrzesicielu Polski Niepodległej.

Obywatelski Komitet Żałoby Narodowej wzywa Was do wzięcia udziału w zbiórce na Kopiec Marszałka Józefa Piłsudskiego pod Krakowem, zamiast składania wieńców i kwiatów.

Niechaj każdy, kto w bolesnej dla Polski chwili dzieli żałobę narodową, złoży składkę na ręce Obywatelskiego Komitetu Żałoby Narodowej w Komunalnej Kasie Oszczędności w Łowiczu.

Obywatelski Komitet Żałoby Narodowej.

Z inicjatywy Oddziału Związku Legjonistów w Łowiczu w K. K. O. powiatu łowickiego zostało otworzone konto rachunku p. n. „Fundusz Uczczenia Pamięci I Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego". Ofiary na powyższy cel wpłacać należy do K. K. O. skąd będą przekazane do Komitetu Centralnego Żałoby Narodowej po całkowitem zamknięciu zbiórki w powiecie.

W Belwederze.

(Korespondencja własna „Życia Gromadzkiego".)

Warszawa, 14 maja 1935 r. Godzina 9 rano. Stoję u zbiegu ulicy Bagateli i Alei Ujazdowskich i patrzę razem z niezliczonym tłumem ludzi na biały pałac belwederski. Na pałacu, tonącym w blasku wiosennego słońca, łopocze czarna chorągiew opuszczona do połowy masztu. Przed bramą wjazdową trzymają honorową straż dwaj szwoleżerowie 1 pułku Szwoleżerów, którego szefem był Wielki Marszałek.

Wszyscy tutaj wiemy, że Zwłoki Marszałka Józefa Piłsudskiego będą wystawione w katedrze na widok publiczny, ale wszyscy już teraz pragniemy złożyć ostatni hołd Nieśmiertelnemu Wodzowi. Dowiadujemy się jednak, że dostęp do Belwederu jest zarezerwowany dla dygnitarzy, osobistych przyjaciół Komendanta i delegacyj. Właśnie od Bagateli, zbliża się delegacja złożona z dwunastu osób. Dołączam się do niej i wkrótce jestem już na dziedzińcu belwederskim. Tutaj ustawiamy się w kolejkę. Niebawem wchodzimy przez główne oszklone drzwi do wnętrza pałacu. W westybulu, przy schodach prowadzących do piętrowych mieszkań, pełnych bezcennych pamiątek po Marszałku Piłsudskim, stoją dwie stalowe zbroje husarskie. Panuje tutaj przygnębiające milczenie. Wszyscy mówią półgłosem.

Zwolna nasza kolejka przesuwa się do pokoju na prawo, gdzie leżą — wśród wielu pamiątek Imieninowych — czarne księgi kondolencyjne. Składamy podpisy i znowu stajemy w kolejce.

Wreszcie prowadzeni przez adjutanta, idziemy do następnego pustego pokoju, ozdobionego dużym portretem Jana Sobieskiego i ze wzruszeniem wchodzimy do ulubionego salonu Marszałka, zamienionego w kaplicę żałobną, od wczoraj, od 13 maja. Ściany pokrywa czarna materja. Panuje tutaj półmrok.

Na katafalku, okrytym purpurowem suknem, spoczywają Zwłoki Budowniczego Nowej Polski, ubrane w szaro-niebieski mundur marszałkowski, ozdobiony wielką wstęgą orderu Virtuti Militari i odznakami bojowemi. Przy Zwłokach, na tle Orła Białego, stoi kryształowa urna z sercem i mózgiem. Obok urny leży buława marszałkowska, maciejówka z orłem strzeleckim i szabla. Nad Zwłokami zwisają trzy sztandary: z powstania listopadowego, styczniowego i z Legjonów Komendanta. Oficerowie, podoficerowie i żołnierze trzymają straż.

Stoję wraz z delegacją przy ołtarzu, ustawionym nawprost Zwłok i w skupieniu wszyscy patrzymy na hetmańskie oblicze Wodza. Ciszę przerywa szloch córek Pierwszego Żołnierza Rzeczypospolitej i wielu osób. Trudno jest oderwać oczy od oblicza Marszałka Piłsudskiego, z którego bije tyle dumy i dostojeństwa.

Opuszczając smutny i cichy pałac belwederski przypomniały mi się słowa Komendanta z Jego mowy wygłoszonej do Legjonistów w Krakowie 1922 r. Zwycięski Wódz Naczelny mówił wtedy: „Byłbym jeszcze bardziej dumny, gdybym kładąc się do grobu mógł powiedzieć: byłem, jestem i jeszcze w życiu pozagrobowem zostanę dumnym z siebie i z was". Patrząc na dumne, zastygłe oblicze Wodza Narodu widzieliśmy wszyscy, że On, kładąc się do grobu był dumny z Siebie i z tych, którzy wiernie szli za Jego rozkazem do końca.

Jan W-r.

Odezwa Pana Ministra Oświaty.

Minister W. R. i O. P. p. Wacław Jędrzejewicz ogłosił następującą odezwę do młodzieży:

Młodzieży! Marszałek Polski, Józef Piłsudski nie żyje!

Brak słów dla wyrażenia ogromu bólu, w którym pogrążyła się cała Polska. Okryci kirem żałoby, winniście dowieść, młodzi obywatele, że olbrzymia praca dziejowa ukochanego wodza i nauczyciela narodu, że nadludzki wysiłek jego ofiarnego bez granic życia utrwalił się także w waszych duszach, mocną i zdecydowaną wolą dźwigania nadal dzieła budowy siły i znaczenia Polski.

Znaliście i kochaliście Marszałka Piłsudskiego nietylko jako swego wychowawcę, lecz jako najlepszego przyjaciela młodzieży.

Postać jego pozostanie dla was i przyszłych pokoleń symbolem honoru i wielkości Polski.

Polecam we wszystkich szkołach odczytać orędzie Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, na budynkach szkolnych wywiesić chorągwie państwowe, opuszczone do połowy masztu, a młodzież szkolną wzywam do okrycia kirem odznak szkolnych na czapkach, beretach i rękawach.

(—) *Wacław Jędrzejewicz.*

Telegram Ojca św.

Ojciec Św. przesłał P. Prezydentowi R. P. następujący telegram:

„Do Jego Ekscelencji Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Citta del Vaticano.

Bierzemy żywy udział w żałobie Pana Prezydenta i w żałobie Polski, zawsze szczególnie drogiej naszemu sercu. Modlimy się o wieczny spoczynek dla duszy nieodżałowanego Marszałka oraz modlimy się także o pokój i pomyślność dla Polski, którą błogosławimy całą, w Pana Prezydenta czcigodnej osobie. Pius p. p. 11".

Telegram ks. kardynała Pácelliego do Marszałkowej Piłsudskiej.

Kardynał sekretarz stanu Pacelli przesłał w imieniu Ojca św. do Pani Marszałkowej Piłsudskiej następującą depeszę:

„Jego Świątobliwość bierze żywy udział w wielkim bólu Pani i, zanosząc z całego serca modły za zmarłego Marszałka, przesyła Waszej Ekscelencji i całej rodzinie pociechę błogosławieństwa apostolskiego, do którego pragnę dołączyć wyrazy mego osobistego współczucia".

Kondolencje dla armji.

Ks. kardynał Hlond wystosował na ręce generała Rydza-Śmigłego, generalnego inspektora sił zbrojnych depeszę treści następującej:

— Z powodu zgonu Genjalnego Twórcy, Zwycięskiego Wodza i Pierwszego Marszałka Armji Polskiej Józefa Piłsudskiego składam serdeczne kondolencje tejże Armji na ręce Pana Generała.

(—) *ks. Hlond, Kardynał Prymas.*

W odpowiedzi gen. Rydz-Śmigły wysłał następującą depeszę do ks. kardynała Hlonda:

— W imieniu Armji składam gorące podziękowanie Waszej Eminencji za przesłane kondolencje z powodu zgonu Wskrzesiciela Wojska Polskiego, Jego Naczelnego Wodza i Pierwszego Marszałka Polski, który mocą Swego Wielkiego Ducha odrodził Chwałę Polskiego Czynu Wojennego.

(—) *Generalny Inspektor Sił Zbrojnych Rydz-Śmigły, gen. dyw.*

Stronnictwo Ludowe łączy się z hołdem żałobnym.

Klub parlamentarny Stronnictwa Ludowego uchwalił wczoraj wziąć gremjalny udział w uroczystościach pogrzebowych.

Prezes pos. Michał Róg wysłał imieniem Stronnictwa depeszę do P. Marszałkowej Piłsudskiej z wyrazami głębokiego współczucia spowodu zgonu Wielkiego Wodza w walce o Niepodległość Polski.

Delegacja P. P. S.

Kierownictwo socjalistycznego ruchu robotniczego poleciło klubowi parlamentarnemu polskich socjalistów wzięcie udziału w pogrzebie Marszałka Piłsudskiego w charakterze przedstawicielstwa P.P.S. i klasowego ruchu robotniczego.

Żałoba w Paryżu.

Paryż, Na wszystkich gmachach publicznych Paryża chorągwie zostały opuszczone do pół masztu. Rząd nakazał w całej Francji dzień żałoby, stosując ceremonjał obowiązujący po śmierci panujących.

W ambasadzie polskiej na stole nakrytym kirem księgi kondolencyjne pokrywają się podpisami. Od rana w nieustającym korowodzie ten hołd symboliczny złożyli członkowie Rządu, korpusu dyplomatycznego, naczelny dowódca armji.

Oświadczenie gen. Weyganda.

Paryż, — „La Liberte" ogłasza następujące oświadczenie gen. Weyganda:

„Śmierć Marszałka Piłsudskiego została przyjęta z głębokiem wzruszeniem przez wszystkich przyjaciół Polski. Przyłączają się oni do żałoby narodu polskiego po tym Wielkim Patrjocie, składają hołd nad grobem obdarzonego mocą i wyjątkową energją Wodza, który całe Swoje życie poświęcił dla sprawy odzyskania niepodległości i utrwalenia wielkości Swego kraju". (PAT)

Prasa francuska.

„L'Ordre" stwierdza, że niema francuza, któryby nie pochylał się z szacunkiem przed grobem Wielkiego Żołnierza, którego całe życie było aktem wiary i umiłowania kraju.

„Le Jour" pisze, iż ze zgonem Marszałka Piłsudskiego znika wielka i wybitna postać nietylko w życiu Polski, ale i w całej Europie.

„Le Figaro" podkreśla, że Marszałek Piłsudski należał do tych wielkich ludzi, którzy kształtowali swą ręką dzisiejszą Europę. Po omówieniu bohaterskiego życia Marszałka, dziennik tak o Nim pisze: „Samotny, o twardym charakterze, obdarzony żelazną wolą i godnym podziwu umysłem, kiedy potrzeba giętkim, był naprawdę Wodzem o niezwykłym charakterze. Imię Jego pozostanie złączone ze wspaniałem odrodzeniem Polski. Jeszcze za życia wszedł do historji. Po śmierci będzie nadal władał dzisiejszą Polską. Francja wzruszona nieszczęściem, jakie spotkało naród, zaprzyjaźniony i sprzymierzony, pochyla się z szacunkiem przed cieniami Wielkiego Człowieka.

Syntetyzował On w oczach odrodzonego narodu—pisze „Le Petit Parisien"—wszystkie cnoty wojskowe i obywatelskie i ten szacunek dawał Mu bezsprzeczny autorytet i absolutną władzę. Dziennik wskazuje na uwielbienie, jakiem otaczali Marszałka wszyscy polacy bez różnicy partji i przekonań. Dla wszystkich był nietylko Bohaterem niepodległości Polski, lecz również organizatorem odrodzonej Polski. Wszyscy oddali Mu swe zaufanie. Wszyscy Go czcili.

Żałoba w Berlinie.

Berlin, — Urzędowo komunikują: W związku ze zgonem Marszałka Piłsudskiego na gmachu kancelarji prezydjalnej Reichstagu oraz na budynkach wszystkich ministerstw Rzeszy wywieszone zostały dziś i będą wywieszone w dniu pogrzebu flagi do połowy masztu. (PAT)

Prasa niemiecka.

Urzędowy organ narodowo-socjalistyczny „Voelkischer Beobachter" poświęca pamięci Marszałka Piłsudskiego artykuł, w którym pisze m. in.:

Wiadomość o zgonie Marszałka Piłsudskiego wywołała nietylko w Polsce lecz także i w Niemczech najgłębsze i największe współczucie. Nazwisko Piłsudskiego stało się, bowiem równoznaczne z pojęciem politycznem, w którem największy autorytet polityczny łączy się z najbardziej doskonałą sztuką rządzenia państwem. Nowe Niemcy pochylają swe flagi i sztandary przed trumną Tego Wiel-

kiego Męża Stanu, który pierwszy miał odwagę otwartego i pełnego zaufania do porozumienin z narodowo-socjalistyczną Rzeszą.

Politykę Marszałka cechowała stale owa żołnierska postawa ducha, która umożliwiła Mu silną dłonią i z niezłomną energją kierować nowopowstałem Państwem Polskiem. Nie był On po roku 1926 oficjalnym Naczelnikiem Państwa, lecz tylko ministrem wojny i generalnym inspektorem armji, ale wystarczało to, by wszystko co się działo w Państwie Polskiem stało pod prymatem Jego ducha i odbywało się zgodnie z Jego wolą. Był bowiem faktycznie Mężem, który od chwili wskrzeszenia Polski cieszył się w całym kraju nietykalnym autorytetem. I słusznie, gdyż z nazwiskiem Jego związane są nierozerwalnie dzieje odbudowy Polski. Jego wypróbowany autorytet, Jego poczucie polskiej racji państwowej było ogniskiem siły i energji, przy której pomocy potrafił rzucić pomost poprzez 120-letni okres państwowości. Od Swej najwcześniejszej młodości umiał z niezrównaną wytrwałością przez 10-tki lat walczyć o Swój cel, aż do osiągnięcia go.

Berlin, — „12 Uhrblatt" podaje następującą wiadomość:

„Jak nas zapewniają, polityka polska przez zgon Marszałka Piłsudskiego pozostanie niezmienioną. Zasady tej polityki , które odpowiadają bez wyjątku zasadniczym myślom zmarłego Marszałka, zostały albo już przeprowadzone, albo tkwią silnie w nowoprzyjętej konstytucji. Polityka zagraniczna w dalszym ciągu pozostanie w ręce ministra Becka, który przejął jako najbliższy współpracownik Marszałka Piłsudskiego, spuściznę Zmarłego. (PAT)

Wrażenie w Londynie.

„Times" pisze że zgon Marszałka Piłsudskiego usuwa ze szczytów Europy jedną z najbardziej romantycznych i niezwykłych postaci.

Pisma kreślą dzieje życia Marszałka w nieustannej walce o niepodległość Polski i podnoszą wspaniałe zalety Jego charakteru, potęgę woli, rozum Męża Stanu, talent Wodza połączony z najcenniejszym uporem, pełnym poświęcenia w dążeniu do celu. Piszą, że pod rządami Marszałka Piłsudskiego Polska odzyskała swą sławę wojenną, dumę narodową, że stała się jednem z największych, z najważniejszych państw w Europie, że cios, jaki spotkał Polskę będzie miał wpływ na sytuację europejską. Niektóre dzienniki stawiają Marszałka obok króla Jana Sobieskiego. Jan Sobieski—twierdzi „Daily Express", przytaczając zdanie lorda d'Abernona,—Marszałek Piłsudski był nietylko obrońcą Polski, lecz i Europy dzięki zwycięstwu w wojnie polsko-rosyjskiej w roku 1920.

Telegramy kondolencyjne.

Premjer Walery Sławek
Prezydjum Rady Ministrów
WARSZAWA.

Na Twoje ręce, Panie Prezesie, jako Najbliższemu i Najwierniejszemu współpracownikowi Pierwszego Marszałka, składamy wyrazy naszego bólu spowodu śmierci Wielkiego Wodza Narodu Józefa Piłsudskiego, oraz ślubujemy nadal z całych swych sił pracować w myśl wskazań Zmarłego pod Twoim rozkazem. *Rada Powiatowa BBWR. w Łowiczu.*

Do Rady Pow. B. B. W. R.
w Łowiczu.

Z powodu śmierci Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego Gminny Komitet B. B. W. R. Nieborów, składa na ręce Prezesa Powiatowego wyrazy żalu i smutku

Komitet Gminny BBWR w Nieborowie.

Do Prezydjum Rady Powiatowej B. B. W. R.
Łowicz.

Zarząd Koła Kolejowego B. B. W. R. w Bednarach w Związku ze zgonem Wodza Narodu Marszałka Polski ś. p. Józefa Piłsudskiego przesyłamy wyrazy bólu i składa hołd pamięci Wielkiego Twórcy Polski Mocarstwowej.

Do prezydjum BBWR w Łowiczu.

Łącząc się w Żałobie Narodowej całego Państwa Związek Zawodowy Robotników Przemysłu Budowlanego w Łowiczu, przesyła Wam Koledzy zapewnienie, że Związek Łowicki zawsze będzie pracował w myśl wskazań Wodza Narodu i Twórcy Niepodległości Państwa Polskiego. *Z. Z. Z.*

Do Pani Marszałkowej Aleksandry Piłudskiej
Warszawa—Belweder.

Imieniem społeczeństwa robotniczego w Łowiczu Związek Zawodowy Robotników Przemysłu Budowlanego pogrążony w ciężkiej żałobie po stracie Wodza Narodu składa Ci Dostojna Pani wyrazy najgłębszego współczucia.

Zarząd Oddziału Powiatowego Związku Nauczycielstwa Polskiego w Łowiczu przesłał na ręce Zarządu Głównego Z. N. P. w Warszawie wyrazy głębokiego żalu z powodu śmierci Członka Honorowego Z. N. P., Wielkiego Wychowawcy Narodu, Opiekuna Szkoły i Nauczyciela, Pierwszego Marszałka Polski, Józefa Piłsudskiego.

×

Wstrząśnięci do głębi śmiercią Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego Kochanego Wodza i Wychowawcy Narodu składamy na ręce Pana Kuratora wyrazy najgłębszego bólu i smutku.

Inspektor Szkolny Obwodu łowickiego
Dyrekcje szkół średnich i zawodowych
w Łowiczu Nauczycielstwo Młodzież
Szkolna i Rodzice powiatu łowickiego.

Inspektor Szkolny, Łowicz, dn. 15.V. 35 r.

×

Ognisko Z. N P. gm. Jeziorko w dniu 14.V 35 r. złożyło na ręce Pana Starosty Powiatowego i Zarządu Oddziału Powiatowego Z. N. P. w Łowiczu pisma kondolencyjne o następującej treści:

Członkowie Ogniska Z. N. P. gm. Jeziorko pogrążeni w smutku z powodu zgonu Najukochańszego Naszego Wodza i Wychowawcy ś. p. Marszałka Józefa Piłsudskiego składają na ręce Pana Starosty, jako Przedstawiciela Władz Państwowych, wyrazy głębokiego żalu i współczucia po stracie Mocarza Woli i Czynu.

Do pisma z kondolencją skierowaną do Zarządu Z. N. P. w Łowiczu dołączono kwotę w wysokości 25 zł. na kopiec Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Depesze kondolencyjne i uchwały poszczególnych rad gminnych, napływające do Redakcji w dalszym ciągu podamy w następnym numerze „Życia Gromadzkiego".

REDAKCJA.

Wszystkie przedsiębiorstwa kolportażowe na obszarze m. st. Warszawy z własnej inicjatywy odmieniły jakiegokolwiek pośrednictwa w rozpowszechnianiu „Gazety Warszawskiej", wszystkie natomiast organizacje związane z prasą ogłosiły bezwzględny bojkot wymienionego czasopisma. Powodem były wysoce nieobywatelskie artykuły zamieszczane przez „Gazetę Warsz". w dn. 13 i 14 maja.

Ostatnia droga Marszałka.

W dniu 15-go maja w godzinach wieczorowych nastąpiła eksportacja zwłok z Belwederu do katedry św. Jana. Kondukt żałobny przeciągnął ulicami, zapełnionemi tłumem publiczności, która w milczeniu chyląc głowy, oddawała hołd zmarłemu Wodzowi.

Na czele pochodu najstarsze sztandary niesione przez poczet sztandarowy Związku Legjonistów i Peowiaków. Za niemi oficerowie i podoficerowie oddziału Zamkowego niosą wieniec laurowy Pana Prezydenta i na atłasowych poduszkach wszyskie odznaczenia i ordery Marszałka. Następnie 3 szwadrony szwoleżerów, 3 baterje 1-go DAK-u, 3 kompanje 21, 30 i 36 p. p. ze sztandarami, dalej długie szeregi duchownych w białych komżach, biskup polowy ks. Gawlina w gronie biskupów. Trumna spowita sztandarem, przepasana wielką wstęgą Virtuti Militari. Za trumną pochylona postać Pani Marszałkowej i siwa głowa Pana Prezydenta, córki, pan Premjer i ministrowie, generalicja, Sejm, przedstawiciele nauki, sztuki, literatury i organizacyj.

Po ustawieniu trumny na katafalku odprawiono nabożeństwo żałobne. Dostęp do trumny wolny był dla publiczności przez noc, przez cały dzień we czwartek i noc na piątek

Dnia 16 b. m. tłumy publiczności podążały ku Katedrze, Dniem i nocą masa ludzka mimo słoty, chłodu i długich godzin oczekiwania—żegnała swego Obrońcę i Wodza.

Dnia 17 — w piątek — stolica czyniła ostatnie przygotowania do rewji wojskowej na Polu Mokotowskiem. Wódz Narodu przed odejściem na wieki przyjął ostatnią defiladę szwadronów jazdy, pułków piechoty, baterji dział, kolumn czołgów. W górze zahuczały samoloty, delegowane z poszczególnych pułków lotniczych. Poraz ostatni wyprężyły się karne szeregi Armji przed swym Ukochanym Wodzem.

Po ostatniej rewji na Polu Mokotowskiem pociąg żałobny wraz z orszakiem wyruszył przez Radom, Skarżysko, Kielce do Krakowa. W Radomiu, Suchedniowie, Zagnańsku, Kielcach pociąg zatrzymał się, aby ludność mogła pożegnać drogie Zwłoki. Na całym szlaku kolejowym stacje kolejowe przybrane były krepą, a latarnie spowite kirem.

W Krakowie po Mszy św. nastąpi złożenie zwłok do grobów królewskich. Sto jeden strzałów odda baterja stojąca u stóp Wawelu, miejsca wiecznego spoczynku Wielkiego Wodza Narodu, *Który był królom równy.* Miasto zalegnie uroczysta trzyminutowa cisza. Uroczystości żałobne zakończy defilada organizacyj przed Katedrą.

Ziemia Łowicka w żałobie.

Na wiadomość o śmierci I Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, która dotarła do Łowicza w nocy 12 maja o godz. 24 pierwszym odruchem było zaalarmowanie miasta syreną elektrowni. Jednocześnie w garnizonie 10 p. p. odbył się nadzwyczajny apel, w czasie którego p. pułkownik Krudowski przy dźwiękach werbli w krótkiem żołnierskiem przemówieniu zawiadomił pułk o śmierci Wodza. Urzędnicy państwowi zgłosili się w nocy na posterunki pracy.

Od samego rana dnia 13 maja ludność z własnej inicjatywy udekorowała domy flagami narodowemi, przewiązanemi czarną krepą. W oknach i wystawach umieszczono przybrane w kwiaty i żałobę portrety zmarłego Wodza Narodu. Wiadomość o śmierci przyjmowano z niedowierzaniem i wreszcie z przygnębieniem.

Na ręce Starosty od rana liczne delegacje złożyły kondolencje. Samorzutnie utworzony Powiatowy Komitet Żałoby Narodowej wydał odezwę da ludności, oraz nadzwyczajny żałobny numer tygodnika „Życie Gromadzkie" w 5.000 egzemplarzach, które rozesłano na teren powiatu. Tegoż dnia o godz. 19 na hasło syreny elektrowni i dzwonków alarmowych zebrał się na Rynku Kościuszki około 10.000 tłum, który uformowany w żałobny pochód przeszedł ulicami miasta do pomnika Marszałka Józefa Piłsudskiego, gdzie przewodniczący Komitetu p. K. Siwik odczytał orędzie Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, poczem ludność przez zachowanie kilkuminutowej ciszy oddała hołd zmarłemu Wodzowi i Wskrzesicielowi Niepodległości.

Na apel Komitetu Żałoby Narodowej we wszystkich kościołach w Łowiczu zebrały się dnia 14.V o godz. 10-ej rano tłumy ludności, młodzież, wojsko i organizacje. Po wysłuchaniu żałobnych Mszy św. odśpiewane zostały przez duchowieństwo pienia żałobne. W tym czasie odbywały się modły w świątyniach innych wyznań.

Około godz. 11 m. 30 do sali Domu Ludowego przybyło przeszło 1.500 osób na akademję żałobną.

Równocześnie z odsłonięciem sceny, na której znajdowało się przybrane kwiatami popiersie Marszałka Piłsudskiego, ludność powstała z miejsc a orkiestra odegrała hymn państwowy. Do zebranych żałobne przemówienia wygłosili — Przewodniczący akademji p. Kazimierz Siwik i poseł p. Feliks Andrzejewski. Ludność, której nie zdołano pomieścić w sali Domu Ludowego zebrała się na Rynku Kościuszki przed specjalnie zainstalowanym megafonem, wysłuchując w skupieniu z odkrytemi głowami hymnu i przemówień.

Na ogólne życzenie pięknie udekorowaną przez p. prof. Łebkowskiego salę Domu Ludowego pozostawiono otworem. Organizacje zaciągają przez cały czas do zakończenia pogrzebu warty honorowe. Ludność znosi tam wieńce i kwiaty. Do tego symbolicznego grobu, jak do świątyni napływają ustawicznie grupki ludności.

W dniu 14 maja b. r. odbyło się nadzwyczajne Walne Zebranie Łowickiego Oddziału Związku Legjonistów przy współudziale przedstawicieli władz oraz niemal wszystkich organizacji społecznych powiatu.

Prezes Oddziału w przemówieniu swem dał wyraz głębokiemu bólowi, jaki odczuwają po stracie Wodza nietylko legjoniści lecz i cały Naród, dla którego postać Marszałka była żywym symbolem najwyższych wartości i cnót.

Walne Zebranie pod przewodnictwem Starosty Powiatowego Siwika powzięło następujące uchwały:

1) Solidaryzując się ze stanowiskiem Głównego Zarządu Związku Legjonistów oraz całego szeregu innych organizacyj — zebrani postanawiają rozpocząć bezzwłocznie zbieranie składek na dalszą budowę Kopca Komendanta w Krakowie.
2) Zebrani postanawiają zainicjować urządzenie ogólnej manifestacji żałobnej w dniu pogrzebu Komendanta przed Jego pomnikiem w Łowiczu, proponując równocześnie zamiast składania wieńców—składanie przez ludność u stóp pomnika żywych kwiatów zarówno wazonowych jak i doniczkowych.
3) Zebrani wzywają całe społeczeństwo, ażeby w dniu pogrzebu Pierwszego Marszałka Polski w Krakowie na kilka godzin przed złożeniem zwłok Komendanta do krypty na Wawelu—ustała wszelka praca zarówno na roli jak i we wszystkich warsztatach pracy, za-

równo fizycznej jak i umysłowej, ażeby wszystkie lokale publiczne były zamknięte i aby we wszystkich świątyniach biły dzwony.

Celem zrealizowania tych uchwał zebrani zwracają się do ogółu mieszkańców za pośrednictwem Powiatowego Obywatelskiego Komitetu Żałoby Narodowej oraz Komitetów lokalnych.

Wszystkie oddziały gminne Związku Strzeleckiego za pośrednictwem Zarządu Powiatowego przesłały depesze kondolencyjne do P. Marszałkowej Piłsudskiej.

Przed pomnikiem Marszałka Piłsudskiego w Łowiczu stoi bezustannie posterunek honorowy Związku Strzeleckiego. Przechodnie przed pomnikiem zdejmują okrycia głowy.

Oddział Żeński Związku Strzeleckiego w ilości 35 członkiń wyjechał do Warszawy w dniu 15 b. r. o godz. 5 p. poł. na uroczystości żałobne, gdzie wziął udział w eksportacji, następnie zaraz po złożeniu ciała do Katedry o godz. 24 złożył hołd w kościele zmarłemu ukochanemu Komendantowi.

Na ogólne życzenie utrzymano w m. Łowiczu na rynku gigantofon, przez który ludność z zaciekawieniem wysłuchuje komunikatów Polskiego Radja.

Rada Miasta Łowicza, wszystkie Rady Gminne w powiecie łowickim odbyły nadzwyczajne uroczyste żałobne zebrania, na których po okolicznościowych przemówieniach i wysłuchaniu Orędzia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej zapadły uchwały nadające ś. p. Marszałkowi Polski Obywatelstwo Honorowe Gmin i wyznaczające kredyty na Fundusz Uczczenia Pamięci Marszałka.

Dnia 15.V. o godz. 17-ej w sali Domu Ludowego zebrała się samorzutnie na nadzwyczajne zebranie Rada Powiatowa w Łowiczu. Po wysłuchaniu orędzia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej i przemówieniu Przewodniczącego Rady p. Starosty Kazimierza Siwika, w czasie którym obecni na zebraniu stali w skupieniu, Rada oddała hołd ś. p. Wodzowi Narodu, poczem powzięła uchwałę wydelegowania na uroczystości pogrzebowe 3 członków Rady i wysłania następujących depesz kondolencyjnych:

Do Pani Marszałkowej Piłsudskiej.

Ziemia Łowicka przez swoje przedstawicielstwo, Radę Powiatową, pragnie wyrazić Pani Marszałkowej najgłębsze uczucia bólu z powodu ciosu, jaki dotknął Polskę przez zgon Wodza Narodu Marszałka Piłsudskiego.

Pan Prezydent Rzplitej Polskiej.

Rada Powiatowa Łowicka, jako wyrazicielka uczuć ludności ziemi łowickiej, pogrążona w głębokim smutku po stracie uwielbianego Wodza Narodu składa na ręce Pana Prezydenta ślubowanie wykonania testamentu Wskrzesiciela Ojczyzny w pracy nad budową mocarstwowej Polski.

Pan Minister Spraw Wewnętrznych.

W imieniu ziemi łowickiej Rada Powiatowa przesyła na ręce Pana Ministra wyrazy głębokiego żalu po stracie Wodza Narodu Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego—ślubując równocześnie wierną służbę ideałom Komendanta.

Moment żałoby ludność wsi łowickiej przyjęła z przygnębieniem. Zanikły różnice polityczne, nawet ugrupowania opozycyjne łączą się z żałobną chwilą. We wszystkich wsiach wywieszono flagi żałobne. Powstały Gminne Komitety Żałobne dla zorganizowania nabożeństw i obchodów. Poza miejscowościami, gdzie ludność starsza łącznie z młodzieżą szkolną wysłuchiwała pogadanek o Marszałku, większe obchody żałobne odbyły się w osadach i wsiach: Łyszkowice, Kiernozia, Sobota i Popów. W pozostałych ośrodkach, gdzie są kościoły, organizowane są nabożeństwa żałobne na dzień pogrzebu.

Do Zarządów Gminnych i Starostwa zgłaszają się organizacje i ludność dla oddania wyrazów żalu z powodu zgonu Wodza Narodu Polskiego. Liczba osób pragnących wyjechać na uroczystości pogrzebowe jest tak duża, że mimo kosztów zachodzi konieczność uwzględnienia tylko znikomego procentu.

Do Krakowa i Warszawy wyjeżdżają liczne poczty sztandarowe i delegacje, w dniu 16 b. m. udaje się pod przewodnictwem p. posła Andrzejewskiego na odcinek trasy kolejowej konduktu żałobnego do st. kol. Warka delegacja powiatu w strojach regjonalnych złożona (z 554 osób) przedstawicieli następujących organizacyj:

Przedstawiciele duchowieństwa 5 osób. Oddziały Męskie Związku Strzeleckiego ze sztandarem 120 osób. Oddziały Żeńskie Związku ze sztandarem 40 osób. Kółka Rolnicze ze sztandarem 30 osób. Zw. Młodej wsi ze sztandarem 40 osób. Zw. Młodzieży Wiejskiej „Wici" ze sztandarem 20 osób. Zw. Harcerstwa Polskiego ze sztandarem 4 osoby. Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet 10 osób. Inwalidów Wojennych 10 osób. Związek Peowiaków ze sztandarem 40 osób. Związek Rezerwistów 30 osób. Związek Związków Zawodowych 10 osób. Rodzina Policyjna 15 osób. Straże Pożarne ze sztandarami 40 osób. Szkoła Rolnicza Męska ze sztandarem 30 osób. Szkoła Rolnicza Żeńska ze sztandarem 30 osób. Katolicki Związek Młodzieży Żeńskiej ze sztandarem 20 osób. Przedstawiciele Rady Powiatowej i Rad Gminnych 60 osób. Razem 11 sztandarów 554 osoby.

* * *

Żałobne posiedzenie Rady Miejskiej. W dniu 14 maja r. b. o godz. 17-ej odbyło się w sali Rady Miejskiej Żałobne posiedzenie Rady z udziałem przedstawicieli Władz Państwowych oraz organizacyj społecznych z terenu miasta Łowicza.

Salę Rady Miejskiej przybrano kirem, nad miejscem prezydjalnem pod portretem ś. p. Marszałka Józefa Piłsudskiego zwisa w emblematach żałobnych sztandar miasta Łowicza.

Po przemówieniu żałobnem burmistrza Jana Myśliwca oraz po wysłuchaniu stojąc Orędzia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Rada Miejska powzięła jednogłośnie następującą uchwałę:

„W dniu 14 maja 1935 r. w trzecim dniu żałoby narodowej po stracie Wodza Narodu Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego Rada Miejska uchwala jako wyraz hołdu dla Wielkiego Bojownika o Niepodległość i Twórcy Państwa, zapisać nazwisko Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego na wiecznej rzeczy pamiątkę, jako Pierwszego Honorowego Obywatela miasta Łowicza".

Następnie Rada Miejska uchwaliła jednogłośnie wysłać telegramy kondolencyjne następującej treści:

1. Do Pani Marszałkowej Aleksandry Piłsudskiej, Warszawa—Belweder. Imieniem mieszkańców gminy miasta Łowicza, pogrążonych w ciężkiej żałobie z powodu zgonu ukochanego Wodza Narodu, Rada Miejska w Łowiczu składa Ci Dostojna Pani Towarzyszko Jego prac i zasług wyrazy najgłębszego współczucia.

2. Do Pana Ministra Spraw Wewnętrznych w Warszawie. Łącząc się w ogólnej ciężkiej żałobie całego Narodu z powodu zgonu ukochanego naszego Wodza, Rada Miejska gminy miasta Łowicza składa Ci Panie Ministrze w imieniu wszystkich obywateli zapewnienie, że w dalszej swej pracy kroczyć będziemy nieustannie śladami wskazań Marszałka Piłsudskiego, Bojownika o wielkość i szczęście Państwa i Narodu Polskiego.

Na tem posiedzenie Żałobne o godzinie 18 m. 45 zakończono.

Dnia 13 b. m. prezes i sekretarz Oddziału Związku Legjonistów w Łowiczu udali się do Belwederu w Warszawie gdzie oddali hołd zmarłemu Komendantowi i wpisali się do księgi audjencjonalnej.

Dnia 15 b. m. wzięła udział delegacja Oddz. Zw. Legjon w Łowiczu w eksportacji ś. p. Komendanta Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Dnia 16 b. m. delegacje Ziemi Łowickiej ze Związkiem Legjonistów na czele wasyście kompanji honorowej Zw. Strzeleckiego ze sztandarem wyjechała do Krakowa, zawożąc ziemię zebraną na pobojowisku legjonowem pod Bednarami.

Delegacje zagraniczne.

W uroczystościach pogrzebowych wezmą udział przedstawiciele następujących państw: Stolicy Apostolskiej, Francji, Wielkiej Brytanji, Stanów Zjednoczonych A. P., Włoch, Belgji, Danji, Austrji, Japonji, Łotwy, Estonji, Finlandji, Szwecji, Holandji, Portugalji, Jugosławji, Z. S. S R., Turcji, Niemiec, Gdańska, Czechosłowacji, Węgier, Rumunji, Bułgarji, Szwajcarji i Persji.

Pozatem biorą udział delegaci armji: francuskiej—Marszałek Petain, angielskiej—Marszałek polny Cavan, niemieckiej—gen. Böring, włoskiej, rumuńskiej, łotewskiej, estońskiej, finlandskiej, perskiej, austryjackiej, bułgarskiej, jugosłowiańskiej, czechosłowackiej, węgierskiej.

Kronika Strzelecka.

Z. S. Łowicz. W myśl zarządzenia władz zwierzchnich Z. S. zostały odwołane drugie międzykompanijne zawody strzeleckie o mistrzostwo powiatu Zw. Strzeleckiego oraz zawody p. n. „10 strzałów ku chwale Ojczyzny" mające się odbyć w Łowiczu w dniach od 19. V. 35 r. do 31. V. 35 r.

O nowym terminie zawodów zostaną powiadomione wszystkie oddziały Z. S., organizacje i stowarzyszenia.

Wszystkie oddziały gminne Związku Strzeleckiego za pośrednictwem Zarządu Powiatowego przesłały depesze kondolencyjne do P. Marszałkowej.

Zw. Strzel. w sile 100 strzelców w strojach regjonalnych, 30 w mundurach strzeleckich i 60 strzelczyń—bierze udział jako delegacja powiatu łowickiego.

Oddział Żeński Z. S. w ilości 35 członkiń wyjechał do Warszawy w dniu 15 maja b. r. o godz. 5 po poł na uroczystości żałobne, gdzie wziął udział w eksportacji zwłok P. Marszałka Piłsudskiego, następnie zaraz po złożeniu ciała do Katedry o godz. 12 (24) złożył hołd w kościele.

Kronika powiatu i miasta.

Nowy Zarząd Obwodu Łowickiego L. M. K. Na zebraniu w małej sali Domu Ludowego w dniu 10 maja b. r. wybranych do Zarządu Obwodu Łowickiego L. M. i K. przez Zjazd Obwodowy Delegatów L. M. K., ukonstytuował się nowy Zarząd Obwodu L. M. K. w składzie następującym: prezes—insp. W. Tomczyk, I wice prezes—dyr. Babski, II wice prezes—kpt. M. Kucharski, sekretarz—prof. M. Rudecki, zastępca sekretarza—por. Dmowski, skarbnik dyr. F. Duszkiewicz, zastępca skarbnika—poseł F. Andrzejewski, członkowie Zarządu: p. Starosta K. Siwik, ks. dziekan St. Walichnowski, dyr. St. Wilczyński, T. Kurczak, insp. J. Maciejec, dr. I. Jakubowski, por. Tyliński, J. Wilkoszewski.

Do Komisji Rewizyjnej weszli: A. Kurban, E. Kołaszyński, M. Szajding, zastępcy—F. Tylman i A. Niedzielski.

Kommunikat PW. i WF. Obwodowa Komenda P. W. i W. F. 10 p. p. w Łowiczu odwołuje święta wf. i pw. wyznaczone na dzień 19 b. m. na terenach poszczególnych gmin.

Dalsze zarządzenia w sprawie świąt wf. i pw. podam dodatkowo.

Jednocześnie podaję do wiadomości kandydatom do Szkół Podoficerskich Piechoty dla Małoletnich, że termin składania zgłoszeń w Obwodowej Komendzie PW i WF. 10 p. p. upływa z dniem 25 maja br. Kandydować do wyżej wymienionej szkoły mogą ci, którzy ukończyli lat 15, a nie przekroczyli 17 roku życia, moralnie bez zarzutu, zdrowi i fizycznie dobrze zbudowani.

Obwodowy Komendant PW. (—) *Szul—kapitan.*

Egzaminy wstępne do gimnazjum im. J. U. Niemcewicza. Dyrekcja państwowego gimnazjum Żeńskiego im. J. U. Niemcewicza w Łowiczu podaje do wiadomości zainteresowanym, że z dniem 20 maja r. b. kancelarja gimnazjum rozpoczyna przyjmowanie podań o dopuszczenie do egzaminów wstępnych.

BIELAWY W dniu 15 maja b. r. Rada Gminna gminy Bielawy zebrała się na uroczyste żałobne posiedzenie.

Rada Gminna jednogłośnie powzięła uchwałę uznając Marszałka Józefa Piłsudskiego Pierwszym Obywatelem Honorowym gminy Bielawy. Jednocześnie Rada Gminna postanowiła wysłać delegację na uroczystości pogrzebowe do Warszawy, jak również starać się o wykończenie jaknajszybsze nowobudującej się szkoły w Bielawach i nadać jej Imię Marszałka J. Piłsudskiego. *St. Łuczyński.*

Gm: BIELAWY—Leśniczówka. W dniu 8 maja odbyło się zebranie Koła Młodej Wsi przy obecności p. wójta Ptaszyńskiego, kol. Machonia i kol. Politowicza Wł. Zebranie odbyło się w bardzo miłym nastroju. Młodzież, organizując samorzutnie Koło, z ogromnem zainteresowaniem i entuzjazmem, zabiera się do pracy. Pan wójt zapewnił pomoc, widząc chęć do pracy młodzieży. Kol. Machoń omówił sprawy organizacyjne, wyjaśnił jak prowadzić pracę w kole, oraz z zadowoleniem podkreślił samorzutną chęć młodzieży do organizowania się, wypływającą z potrzeb duchowych młodzieży.

Koleżanki i Kolegów, zgrupowanych w nowozorganizowanem Kole witamy z całą serdecznością koleżeńską i z entuzjazmem przyjmujemy w szeregi wielkiej już dzisiaj organizacji Młodej Wsi, życząc pomyślnych owoców pracy nad wychowaniem pełnowartościowego obywatela Państwa. *W. K.*

Leśniczówka—Młodzież, zorganizowana w Młodej Wsi wzięła czynny dział w wysadzaniu drzewami drogi, na odcinku Sobota—Bąków, spełniając w ten sposób dobrze zrozumiany obowiązek obywatelski. *Wł. Koza.*

Gm. BĄKÓW—Bogorja Górna. W dniu 8 maja odbyło się Zebranie Koła Młodej Wsi przy obecności instr. przysposobienia rolniczego p. Jankowskiego i kol. Machonia Z.

Kol. Machoń Z. omówił wytyczne programu pracy na bieżący rok Powiatowego Związku, apelując do członków, ażeby intensywną pracą, bez względu na otaczające nas okoliczności, całość programu była wykonana. Główny nacisk położył na odmładzanie Kółek Rolniczych i Kół Gospodyń, zapoznawanie się z Samorządem, kontynuowania akcji przy-

sposobienia rolniczego, prowadzenie wychowania obywatelskiego, oraz akcji społeczno-oświatowej, p. Jankowski omówił sprawę przysposobienia rolniczego, który w miejscowym kole dobrze się rozwija. Poletka są już obsiane. *W. P.*

BOCZKI. Staraniem Zarządu Ogniska Z. N. P. odbyła się w dn. 16.V 35 r. żałobna msza św. w miejscowym kościele w Boczkach, celebrowana przez ks. Karłowicza z Łowicza.

Udział w nabożeństwie żałobnem brali: dziatwa szkolna okolicznych szkół, wraz ze swemi wychowawcami. Straże Pożarne z Boczk i Łaguszewa, reprezentanci Zw. Strzeleckiego, oraz miejscowa ludność.

Po mszy urządzono na placu szkolnym w Boczkach miejscową akademję z następującym programem: 1) Odczytanie Orędzia Prezydenta Rzeczypospolitej, oraz odezwy Ministra W. R. i O. P. przez p. Zalewskiego. 2) Zachowanie 3 minutowej ciszy. 3) Przemówienie p. Kaźmierczaka Wincentego z Goleńsk. 4) Marsz żałobny — wykonany przez chór szkolny w Łaguszewie. 5) Podjęcie uchwały o zbieraniu dobrowolnych ofiar na budowę kopca Marsz. Józefa Piłsudskiego. 6) Zakończono odśpiewaniem Brygady.

BOCZKI—gm. Jeziorko. Uroczystość 3 maja obchodzona była przez miejscową szkołę, łącznie ze szkołami okolicznemi. W kościele odbyła się Msza św., a następnie dzieci szkolne pomaszerowały do ogrodu, gdzie zebrało się również i starsze społeczeństwo. Akademja rozpoczęła się odśpiewaniem hymnu: „Jeszcze Polska nie zginęła", poczem p. kier. Zalewski wygłosił przemowę na temat Konstytucji 3-go maja i Konstytucji 23 kwietnia dzieci szkolne odśpiewały pieśni okolicznościowe i wykonały inscenizację. Akademję zakończono odśpiewaniem „Brygady".

DOMANIEWICE.—Po zgonie Marszałka. Z powodu ogólnej żałoby, po stracie Wielkiego Wodza Narodu, Marszałka Piłsudskiego w dniu 14 maja ks. kanonik Laskowski odprawił Mszę żałobną, w której udział wzięło miejscowe społeczeństwo i dziatwa szkolna.

W dniu pogrzebu zostanie odprawiona jeszcze jedna Msza św. za duszę Pana Marszałka.

Życie organizacyjne. W dniu 12 maja r. b. w szkole w Domaniewicach odbyło się rejonowe zebranie Kół Gospodyń Wiejskich ze wsi Skaratki, Strzebieszewa i Rogóżna. Na zebraniu omówiono 1) sprawy organizacyjne, 2) wycieczki, (najbliższa wycieczka będzie zorganizowana do majątku Glinnik) 3) konkursy rolnicze. Prelegentami byli pp. Kuleszówna i Curyłło.

W tym samym dniu odbyło się zebranie Wychowanków Szkoły Rolniczej — zebranie prowadził Baleja Ignacy.

Gm. DĄBKOWICE — Mystkowice. W dniu 12 maja Koło Młodej Wsi wystawiło obrazek sceniczny p. t. „Na Wsi", ułożony przez samą młodzież, w połączeniu z zabawą taneczną. Całość wypadła bardzo ładnie i towarzysko. Starsze społeczeństwo z podziwem przyglądało się, jak ich córki i synowie ładnie grają i to jeszcze sami sobie ułożyli. Oby utworów takich było opracowanych przez młodzież więcej. Dochód przeznaczono na L. O. P. P. *M.*

Gm. KOMPINA — Zielkowice. W dniu 9 maja powstało w obecności kol. Machonia Z. nowe Koło Młodej Wsi. Prezesem został kolega Wójcik—wychowanek szkoły Rolniczej na Blichu.

Młodzież podmiejska zrozumiała konieczność oświecania i uświadamiania się, możność zdobycia którego największa jest w organizacji.

Doniosły ten fakt niechaj zachęci inną młodzież niestowarzyszoną do jaknajszybszego wejścia w życie zorganizowane. Koleżanki i Kolegów z Zielkowic witamy z koleżeńską serdecznością oraz przyjmujemy w nasze szeregi. *Z. M.*

ŁAGUSZEW. W dn. 15.V 35 r. odbyła się żałobna akademja w szkole powszechnej w Łaguszewie. Chcąc oddać hołd Nieśmiertelnemu Wodzowi Narodu postanowiono na wniosek Rady Pedagogicznej, oraz Opieki Szkolnej, nadać miejscowej szkole nazwę im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, oraz wysłać depeszę kondolencyjną do Pani Marszałkowej Piłsudskiej następującej treści:—

„Pani Marszałkowa Piłsudska—Warszawa Belweder—Gromady wsi Łaguszew, Plaskocin, Strzelcew pow. łowickiego oraz z dziatwą szkolną i nauczycielstwem, przesyłają wyrazy głębokiego współczucia po stracie drogiego nam Marszałka".

Pozatem zebrani złożyli przyrzeczenie wiernej służby dla dobra Rzeczypospolitej w myśl wskazań Ukochanego Wodza i Wychowawcy Narodu.

Wiadomości Turystyczne.

Zwiedzamy Łowicz. W niedzielę dn. 19 b. m. odbędzie się wycieczka do skarbca, bibljoteki i zegaru Kolegjaty. Zbiórka uczestników o godz. 12 m. 30 w przedsionku kamienicy Muzeum Miejskiego. Opłata wynosi 10 gr. od osoby.

Wycieczka do Kolegjaty w ubiegłą niedzielę nie odbyła się z powodu wyjazdu kierownika.

Kurs informacyjny. W sobotę najbliższą odbędzie się krótki kurs informacyjny turystyczny dla uczenic gimnazjum żeńskiego, połączony z wycieczką do Kolegjaty.

Wycieczka akademicka. W niedzielę i poniedziałek zwiedzała Arkadję, Nieborów i Łowicz wycieczka młodzieży akademickiej z seminarjum historji sztuki U. W. w liczbie około 30 osób.

Ze skarbca Kolegjaty. Na wystawie sztuki perskiej w Zachęcie warszawskiej znajdują się trzy ornaty ze skarbca kolegjaty łowickiej. W celu wypożyczenia tych cennych zabytków bawili niedawno w Łowiczu gen. Januszkiewicz, znawca sztuki perskiej i p. Brzeziński, prezes T-wa Zachęty Sztuk Pięknych.

Wycieczka francuska. W pierwszej połowie czerwca, prawdopodobnie na Zielone Świątki, przybędzie do Łowicza wycieczka około 100 kolejowców francuskich. Po zwiedzeniu miasta uczestnicy udadzą się autobusami do Nieborowa i Arkadji.

Brak schroniska. Na przeszkodzie w należytej obsłudze większych wycieczek stoi brak schroniska wycieczkowego. Jedyne schronisko szkolne przy Seminarjum Nauczycielskiem dysponuje tylko 10 łóżkami. Uruchomienie podobnej instytucji z pomieszczeniem przynajmniej na 40 osób staje się już dziś potrzebą palącą. Dawne bowiem zaniedbania mogą się odbić ujemnie na całokształcie obecnych poczynań.

Przypomnienie. Wycieczki i przyjezdnych kierować należy po informacje do sekretarza Zw. Prop. Tur., urzędującego codziennie w godz. od 10-ej do 14-ej, na ratuszu. W niedzielę i święta do kustosza Muzeum Miejskiego.

Komunikaty Zarz. m. Łowicza.

WYKAZ i SKŁAD KOMISYJ MIEJSKICH. Rada miejska powołała szereg delegatów i komisyj, którzy rozpoczęli urzędowanie z dniem wyboru t. j. w okresie między 14.XI.1934 r. a 22.I 1935 r. są to:

Komisja Rewizyjna powołana 21.XI.34 r. w składzie: przewodniczący p. Motyliński Czesław, członkowie: p. p. Bialer L., Jarzyński Władysław, Gorzkowski W., Kręcicki Franciszek, Lis Franciszek, Pacho Dominik, Z-cy p. p. Nowak Marjan, Neuman Zygmunt.

Komisja Finansowo-Budżetowa wybrana 21.XI 1934 r. Przewodniczący p. Sierantowicz Franciszek, członkowie: p. p. Cieszkowski Adam, Breitsztajn Rywen, Gołębiowski Leonard, Jezierski Franciszek, Lis Franciszek, Wróblewski Franciszek.

Komisja Gospodarki Miejskiej wybrana 21.XI 1934 r. Przewodniczący: p. Niewiadomski Feliks, członkowie p. p.: Andrzejewski Feliks, Brejtsztajn Rywen, Ler Ryszard, Bobotkowa Marja, Jędrachowicz Franciszek, Kruk Wojciech, Adler Izaak.

Komisja Sanitarna wybrana 21.XI 1934 r. Przewodniczący: p. Szeremeti Adam, członkowie: p. p. Dr. Ciszewski Zygmunt, Neuman Zygmunt, Dr. Mroczkiewicz Jerzy, Kręcicka Julja, Plak Józef, Stanio Władysław, Kurowa Zofja, Maulerowa Marja, Jarzyński Władysław, Janeczek Adam, Jagielski Jan, Szewczykowa Marja.

Komisja Opieki Społecznej wybrana 21.XI.1934 r. Przewodniczący: p. Perzyna Antoni, członkowie: pp. Kręcicka Julja, Nowak Marjan, Brejtszajn Rywen, Pacho Dominik, Wróblewski Franciszek, Kurowa Zofje, Gołębiowski Leonard, Krudowska Zofja, Pabjańczyk Franciszek.

Komisja Kulturalno-Oświatowa i Turystyczna wybrana 21.XI 1934 r. Przewodniczący: Burmistrz Myśliwiec Jan, członkowie: p. p. Perzyna Antoni, Andrzejewski Feliks, Kruk Wojciech, Motyliński Czesław, Czarnowska Wanda, Puchalski Daniel, Dr. Ciszewski Zygmunt, Bobotkowa Marja, Wegner Jan, Lis Franciszek.

Komisja wodociągowa wybrana 22.I 1935 r. Przewodniczący Burmistrz, z-ca przewodniczącego p. Gołębiowski Leonard, członkowie: p. p. Jezierski Franciszek, Nowak Marjan, Brejtsztajn Rywen, Hyżyński Zygmunt i Cieszkowski Adam.

Delegaci do Powiatowej Rady Szkolnej. Delegat p. Motyliński Czesław, z-ca p. Bobotkowa Marja

Delegaci do Dozoru szkolnego p. p. Puchalski Daniel, Jędrachowicz Franciszek, za-cy: p. p. Niedzielski Franciszek i Nowak Marjan.

Poza tem Zarząd Miejski powołał szereg komisyj dla poszczególnych czynności prac, a więc Komisję Ogrodniczą, Komisję Inwentaryzacyjną, Komisję Sanitarno-Porządkową, Komisję Szacunkową Gruntów Miejskich, oraz Komitet Budowy Szkoły.

Dane cyfrowe z łaźni miejskiej od 1 IV 34 r. do 31.III.35 r. Za cały okres korzystało: z wanien 2154, z pary 3358, dzieci szkolnych 533, czyli na jeden tydzień korzysta z wanien około 42, z pary 65, dzieci szkolnych 11.

Jeśli obliczymy to % w stosunku do ludności miasta wyjaśnię, że korzysta z łaźni 3,3% mieszkańców, a dzieci kąpie się 4,5%. Z danych powyższych wynika, że ludność naszego miasta nie lubi zbytnio się kąpać.

Delegacja Kół Młodej Wsi z powiatu ze sztandarem wzięła udział w dniu 13 maja, w pochodzie żałobnym z okazji zgonu Pana Marszałka J. Piłsudskiego.

19 maja—wzięliśmy udział w Mszy Św. Żałobnej i akademji żałobnej w Domu Ludowym.

W dniu 13 maja delegacja Pow. Zw. Młodej Wsi złożyła kondolencje na ręce p. Starosty w związku z ciosem, jaki dotknął Państwo Polskie ze zgonem Marszałka J. Piłsudskiego. *Z. M.*

Ciągnienie Harcerskiej Loterji Fantowej. W dniu 14/IV na ciągnieniu Harcerskiej Loterji Fantowej padły wygrane na następujące numery: Nr. 2, 14, 20, 22, 25, 36, 49, 52, 55, 60, 71, 80, 86, 98, 105, 108, 131, 149, 172, 174, 175, 177, 192, 193, 206, 217, 261, 271, 288, 309, 317, 327, 350, 356, 379, 412, 414, 418, 455, 471, 475, 502, 512, 519, 523, 541, 546, 547, 555, 561, 570, 580, 587, 589, 592, 602, 674, 681, 687, 696, 703, 705, 714, 722, 727, 741, 745, 756, 716, 763, 758, 781, 787, 797, 804, 811, 821, 823, 826, 830, 834, 839, 876, 879, 886, 887, 890, 893, 900, 902, 905, 908, 912, 927, 945, 950, 1001, 1006, 1011, 1013, 1015, 1026, 1031, 1032, 1042, 1060, 1086, 1055, 1101, 1120, 1132, 1141, 1146, 1152, 1170, 1176, 1177, 1188, 1190, 1192, 1193, 1196, 1213, 1218, 1246, 1269, 1289, 1284, 1300, 1312, 1333, 1340, 1342, 1361, 1367, 1373, 1382, 1383. 1384, 1387, 1392, 1395, 1401, 1406, 1419, 1426, 1430, 1441, 1484, 1450, 1508, 1516, 1528, 1530, 1535, 1540, 1551, 1553, 1575, 1578, 1597, 1602, 1606, 1622, 1626, 1653, 1655, 1657, 1668, 1690, 1683, 1706, 1717, 1720, 1729, 1721, 1731, 1749, 1770, 1786, 1797, 1802, 1823, 1824, 1837, 1846, 1858, 1859, 1862, 1863, 1868, 1870, 1879, 1888, 1889, 1906, 1916, 1915, 1917, 1922, 1930, 1932, 1943, 1958, 1960, 1975, 1927. Wygrane są do odebrania w. firmie „Zdobnictwo Łowickie" Piłsudskiego 5.

Komunikat.

Obywatelski Komitet Powiatowy Budowy Pomnika „Czynu Legionowego" w Łowiczu prosi wszystkich obywateli pow. łowickiego 1) o wyszukiwanie i odsyłanie materjału, związanego z ruchem legionowym na terenie naszego powiatu, 2) o nadsyłanie życiorysów, synów ziemi łowickiej, (b. legjonistów) poległych w czasie wojny światowej, lub już w szeregach armji Niepodległej Polski, 3) adresy legjonistów (synów ziemi łowickiej), 4) o zbieranie materjału legjonowego, jak kwity i różne pamiątki po legjonistach i oddziałach legjonowych, 5) o wymienienie miejscowości, gdzie legjoniści kwaterowali, przechodzili, lub walczyli.

Posiadane materjały prosimy nadsyłać pod adresem: por. Tadeusz Kura. Komenda Zw. Strzel. Łowicz, Sienkiewicza Nr. 44.

Podział miasta na dzielnice i opiekunowie dzielnicowi.

I. **P. Rychter Juljan** Chemiczna, Zagrodowa, Chełmońskiego, Przelotna, Listopadowa, Wesoła.

II. Nadbzurzańska, Sochaczewska, Warszawska od mostu d granic miasta, Madzurzańska, Dolna.

III. **P. Kołach Jan**, Warszawska do miasta, Bolimowska, Arkadyjska, Dworcowa.

IV. 3-go Maja, Tkaczew, 1-go Maja, Zielkówka.

V. **P. Netzel Alfred**, Mostowa, R. Kościuszki, 11-go Listopada, Popijarska, Al. Sienkiewicza, Kapitulna.

VI. **P. Ślęczkowski i p. Neŭman**, Zduńska, Panieńska, Browarna i Kozia.

VII. **P. Florczak Michał**, Piłsudskiego, Bielawska, Kutnowska.

VIII. **P. Gutkowski Winc.**, Koszarowa, Kilińskiego, Ciemna i Wąska.

IX. **P. Zylberberg**, Długa, Bulwarna, Stanisławskiego.

X. **P. Sokołowski Michał**, Bratkowice, Żabia, Wiatrakowa, Łęczycka, Szkolna, Bonifraterska, Topolowa.

XI. **P. Janeczek Adam**, Św. Ducha, Starościńska, Ułańska, Łódzka do Łyszkowickiej Kurkowa.

XII. **P. Kręcicka**, Wodociągowa i Błonie.

XIII. Powstańców, Kaliska, Ogrodowa i Kolejowa.

XIV. **P. Plak Józef**, Podleśna, Łyszkowicka, Katarzynów, Wspólna, Zielna, Radziecka, Zgoda, Wygoda, Księżacka i Czajki.

XV. **P. Jagielski Jan**, Łódzka do Łyszkowickiej do granic miasta, Makowiska, Bratkowice, Tuszewska.

Z działu sanitarnego.

Zdrowie jest największem bogactwem nietylko poszczególnych jednostek lecz i całego społeczeństwa. Choroby rujnują nietylko oddzielne rodziny przyczyniają się również do upadku miast, a nawet państw. Wiemy dobrze z historji iż w wiekach średnich, kiedy mało dbano o zasady higjeny, choroby panujące przyczyniły się do upadku miast wyludnienia i zubożenia krajów. Ponieważ ustrój ludzki jest wrażliwy na różne zarazki chorobotwórcze, które w warunkach antysanitarnych mają olbrzymie pole do rozwoju. Kwestję higjeny należy postawić na pierwszym planie. Ludzkość od zarania swych dziejów hołdowała tej zasadzie, czego mamy przykład w różnych przepisach higjenicznych u starożytnych mieszkańców Indji, Egiptu i Izraelitów. Aby ludzkość nie lekceważyła tych przepisów i ściśle się do nich stosowała, kapłani, którzy wówczas byli kastą panującą, dołączyli przepisy higjeniczne do obowiązków religijnych. W Polsce przedrozbiorowej znane były przepisy sanitarne lecz nie mogły się one dostatecznie rozwinąć z powodu nieszczęść politycznych zaś zaborcy nie mało dbali o stan zdrowotny Polski. Dopiero po odzyskaniu niepodległości można było pomyśleć o poprawie stanu sanitarnego naszego kraju i obecnie możemy się poszczycić że dużo zostało zrobione w tej dziedzinie chociaż jeszcze jest dużo do zdziałania, lecz nie można odrazu usunąć wszystkich zaległości jakie powstały wskutek naszej wiekowej niedoli.

I na terenie miasta Łowicza widzimy też znaczną poprawę w porównaniu ze stanem poprzednim. Miasto zostało zaopatrzone w dobrą wodę do picia, w celu osuszenia miasta będzia przeprowadzona regulacja rzeki Bzury, myśli się o budowie kanalizacji w trosce o polepszenie stanu sanitarnego i dla ściściślejszej współpracy ze społeczeństwem zustała powołana instytucja opiekunów sanitarnych złożona z wybranych obywateli miasta, pełniących swe funkcje bezinteresownie i honorowo. Każdy z opiekunów sanitarnych będąc pierwszą ma pod sobą jedną z 14-tu dzielnic na które zostało podzielone miasto. Instytucja opiekunów sanitarnych będąc pierwszą komórką sanitarjatu miejskiego stykając się ze społeczeństwem ma przed sobą olbrzymie zadanie społeczno-wychowawcze w dziedzinie higjeny. Pouczając i uświadamiając swych współobywateli o znaczeniu dla zdrowia przestrzegania zasad higjeny i ścisłego stosowania się do przepisów i zarządzeń władz sanitarnych opiekunowie sanitarni ściśle współpracują z sanitarjatem miejskim, komunikują mu swoje spostrzeżenia i warunki co do polepszenia stanu sanitarnego miasta, uczestniczą w komisjach, zdają co kwartał sprawozdania ze swych czynności. Tylko ofiarna praca opiekunów sanitarnych i ścisła współpraca z sanitarjatem miejskim może dać wyniki, realnie i korzystnie się odbija na stanie sanitarnym miasta i zdrowiu obywateli.

Sygnatura: Km 598/35 i 424/35.

Obwieszczenie o licytacji ruchomości.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łowiczu Piotr Pilichowski mający kancelarję w Łowiczu ul. Mostowa Nr. 3 na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 22 maja 1935 r. od godz. 16-ej w maj. Janinów, gminy Lubianków odbędzie się 1-sza i 2-ga licytacja ruchomości, należących do do Janiny Wolińskiej składających się z maciory, bryczki, cielaka, wagi dziesiętnej, indyków i żyta w stogach oszacowanych na łączną sumę zł. 1287.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

dnia 7 maja 1935 r. Komornik *Piotr Pilichowski.*

Komunikat.

Nowa organizacja rzeźni miejskiej. Zarząd Miejski w Łowiczu w pracach zmierzających do reorganizacji biur i przedsiębiorstw miejskich, nie pominął również i rzeźni miejskiej. W ostatnich właśnie dniach zakończono prace nad projektem statutu dla rzeźni miejskiej w Łowiczu, przyczem wzorowano się na regulaminach rzeźni publicznych większych miast, jak Poznań, Radom, Pabjanice. Oczywiście uwzględniono w dużej mierze lokalne potrzeby i warunki. Opracowany statut dokładnie określa charakter przedsiębiorstwa, ustala jego zależność i współpracę z Zarządem Miejskim oraz jasno przedstawia tok pracy w rzeźni z uwzględnieniem zakresu działania poszczególnych pracowników i taryfy opłat rzeźnianych. Ujęcie działalności tak ważnego przedsiębiorstwa, jakiem jest rzeźnia publiczna, w ramy statutu, opracowanego na podstawie obowiązujących ustaw i rozporządzeń, jest wielkim krokiem naprzód w kierunku usprawnienia administracji miejskiej wogóle, a poszczególnych jej działów w szczególności.

Statystyka wykrytego potajemnego uboju. Od początku bieżącego roku stwierdzono na terenie miasta 6 wypadków potajemnego uboju. Zajęto ogółem 95 klg. mięsa z czego uznano za niezdatne i zniszczono 33 klg., 62 klg. zaś sprzedano w miejskiej taniej jatce, a pieniądze uzyskane ze sprzedaży przekazano do depozytu Starostwa Powiatowego.

Wyniki akcji zwalczania potajemnego uboju. W pierwszym tercjale b. r. (I, II, III i IV m.) ubój zwierząt w Rzeźni Miejskiej jest większy niż w pierwszym tercjale roku ub. Niewątpliwie wśród wielu czynników które spowodowały poprawę uboju, prawdopodobnie walka z pokątnym ubojem również wpłynęło dodatnio. Dla orjentacji przytaczamy dane statystyczne.

	bydło rog.	cieląt	i kóz i	świń
1934 r. I tercjal	586	1.538	150	1.420
1935 r. „	601	1.625	148	1.819
	+15	+87	−2	+399

Unieważnia się, skradzione w listopadzie 1934 roku, weksle na sumę 450 zł., z wystawienia Jana Janeczka ze Złakowa Kościelnego. 2—1.

Redaguje: **Komitet.** Redaktor odpowiedzialny: **Mgr. Stanisław Olesiak.**

Stali Korespondenci: Bąków—J. Łapczyński, M. Łuczyński—Bielawy, B. Klusko-Sobykowski—Domaniewice, W. Rembowski—Jeziorko L. Stępniak—Kiernozia, A. Grzywacz—Kompina. St. Woźniak—Łyszkowice. J. Wołowicz—Nieborów, J. Rosiński—Gdynia.

Wydaje: **Inż. Jan Czarnowski** w im. Powiat. Komitetu Regjonalnego w Łowiczu.

Druk. K. Rybackiego w Łowiczu.